

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dn. 13 grudnia 2019 r.

DUS.II.076.19.2019.CG

Przewodniczący
Ogólnopolskiego Porozumienia
Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. poz. 1195), zawiadamia, że petycja z dnia 11 października 2019 r. w sprawie „urealnienia zasiłku pogrzebowego i powrotu do wyznaczenia jego wysokości na zasadach, jakie obowiązywały do dnia 1 marca 2011 r., została rozpatrzona negatywnie.

Uzasadnienie

Petycja, która wpłynęła do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 15 października 2015 r. zawiera postulat zmiany art. 80 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm.), dalej powoływanej jako „ustawa emerytalna”, w ten sposób, aby powrócić do zasady obowiązującej przed dniem 1 marca 2011 r, tj. aby kwota zasiłku pogrzebowego wynosiła 200 procent przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału.

W uzasadnieniu petycji podkreślono m. in, że „*przez ostatnie osiem lat zasiłek pogrzebowy ani razu nie był waloryzowany*”, pomimo wzrostu cen pochówku, a z „*obrzędem pogrzebu wiążą się poważne wydatki*”, których coraz częściej członkowie rodziny zmarłego nie są w stanie ponieść. Wskazano nawet, że zasiłek pogrzebowy w kwocie 4 000 zł. „*nie pokrywa nawet połowy kosztów polskiego pogrzebu i związanych z nim wydatków*.”

Zasiłek pogrzebowy jest jednorazowym świadczeniem przysługującym w razie ziszczenia się ryzyka śmierci i związanej z nią konieczności dokonania pochówku. Celem zasiłku jest

zrekompensowanie środków finansowych wydatkowanych na zorganizowanie pogrzebu osoby bliskiej. Ustawodawca zastosował formułę świadczenia przysługującego w oznaczonej, ryczałtowej kwocie. Na wysokość tego zasiłku nie mają więc wpływu jakiegokolwiek elementy indywidualizujące. Istnienie zasiłku pogrzebowego nie wynika z realizacji obowiązku konstytucyjnego, ale jest wyrazem swobody ustawodawcy kształtowania systemu zabezpieczenia społecznego. Zasiłek pogrzebowy stanowi więc jedynie akcesoryjny element prawa do zabezpieczenia społecznego.

Jak wynika z treści art. 77 ust. 1 ustawy emerytalnej, zasiłek pogrzebowy przysługuje w razie śmierci ubezpieczonego oraz jego członka rodziny, osoby pobierającej emeryturę lub rentę oraz jej członka rodziny oraz osoby, która w dniu śmierci nie miała ustalonego prawa do emerytury lub renty, lecz spełniała warunki do jej uzyskania i pobierania.

Członkami rodziny, zgodnie z art. 77 ust. 2 ustawy emerytalnej, są:

- 1) małżonek (wdowa i wdowiec);
- 2) rodzice, ojczym, macocha oraz osoby przysposabiające;
- 3) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione i dzieci umieszczone w rodzinie zastępczej;
- 4) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności inne dzieci niż wymienione w pkt 3;
- 5) rodzeństwo;
- 6) dziadkowie;
- 7) wnuki;
- 8) osoby, nad którymi została ustanowiona opieka prawna.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy emerytalnej, zasiłek pogrzebowy przysługuje osobie, która pokryła koszty pogrzebu. Natomiast art. 78 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowi, że zasiłek pogrzebowy przysługuje również pracodawcy, domowi pomocy społecznej, gminie, powiatowi, osobie prawnej kościoła lub związku wyznaniowego, jeżeli pokryły koszty pogrzebu.

Obecna kwota zasiłku pogrzebowego, która zgodnie z art. 80 ustawy emerytalnej, wynosi 4000 zł, obowiązuje od dnia 1 marca 2011 r. wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. Nr 210, poz. 238), która zmieniła wcześniej obowiązującą regulację, zgodnie z którą zasiłek pogrzebowy przysługiwał w wysokości 200% przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu śmierci osoby, której koszty pogrzebu zostały poniesione.

Kwota zasiłku pogrzebowego była wówczas ustalana miesięcznie, poczynając od trzeciego miesiąca kalendarzowego kwartału, na okres 3 miesięcy, na podstawie przeciętnego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału. Kwotę zasiłku pogrzebowego ogłaszał Prezes Zakładu Ubezpieczeń

Spółecznych w formie komunikatu ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" w terminie do 14 dnia roboczego drugiego miesiąca każdego kwartału kalendarzowego.

Zgodnie z uzasadnieniem rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (nr druku sejmowego – 3430), zmiana wysokości zasiłku pogrzebowego miała na celu dostosowanie jego wysokości, do średniej wysokości tego typu świadczenia w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Przechodząc do zagadnienia obowiązującej, zdaniem wnoszącego petycję, zbyt niskiej wysokości zasiłku pogrzebowego, pragnę poinformować, że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stale dokonuje analizy wszystkich postulatów dotyczących różnych elementów systemu emerytalno-rentowego, w tym także tych odnoszących się do kwestii wysokości kwoty zasiłku pogrzebowego. Resort rodziny, pracy i polityki społecznej przeprowadził komparatystyczną analizę rozwiązań obowiązujących w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Należy podkreślić, iż w wielu państwach członkowskich UE instytucja zasiłku pogrzebowego w ogóle nie występuje (Węgry, Estonia, Malta). Ponadto warto zauważyć, iż w części państwach członkowskich UE, w których to świadczenie występuje, jego kwota nie przekracza w przeliczeniu 2000 zł (m.in. Bułgaria, Czechy, Słowacja, Hiszpania, Portugalia). W związku z powyższym należy zaznaczyć, że kwota zasiłku pogrzebowego obowiązująca obecnie w polskim systemie ubezpieczeń społecznych przedstawia się korzystnie na tle podobnych rozwiązań przewidzianych w innych państwach członkowskich UE.

Jednocześnie należy podkreślić, że za niepodnoszeniem obowiązującej kwoty zasiłku pogrzebowego przemawiają także skutki finansowe.

Zaproponowana zmiana spowodowałaby wzrost zasiłku z 4000 zł do kwoty ponad 9 863 zł ($200\% * 4931,59 \text{ zł} = 9863,18 \text{ zł}$), tj. o ponad 5863 zł. Wzrost wydatków na 1000 osób to ok. 5,9 mln zł.

Przyjmując że rocznie wypłacanych jest ponad 400 tys. zasiłków pogrzebowych, należy oczekiwać wzrostu wydatków o ok. 2,5 mld zł.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że brak jest uzasadnionych podstaw na uwzględnienie postulatu wskazanego w petycji.

MINISTER
z up.
Marcin Zieleniecki
PODSEKRETARZ STANU

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.